

3 Söndagen efter Trefaldighet

2 Årg. Ev. Luk 15:8-10

I.N.J

Tre utropstecken och ett frågetecken, kan det bli en predikan av det? Ja, jag tror det – bara man har meningsfulla ord framför. Fyra sådana ord sammanfattar evangeliet idag och de är: Dyrbar, Förlorad, Sökt och Återfunnen. De tre första utgör bibliska grundsanningar – och efter dem sätter vi alltså utropstecken. Det fjärde ordet, är en fråga som bara vi själva kan svara på.

Först: **Dyrbar!**

I det femtonde kapitlet i sitt evangelium berättar Lukas tre liknelser som alla har ett och samma tema. Det handlar om något värdefullt och dyrbart som går förlorat: Ett får som villar bort sig från de övriga i flocken, ett borttappat mynt som var en del av ett brudsmücke och en rebellisk son som kräver sitt arv i förskott och trotsigt beger sig i väg hemifrån. Herden som letar ängsligt, kvinnan som sopar hela huset och den förlorade sonens far som med en gråtklump i halsen såg sin son på ryggen, miste något som var av oskattbart värde, något som inte kunde ersättas. Något fattades. Trots att herden hade kvar 99 får, kvinnan de övriga mynten i smycket och fadern ytterligare en son, som dessutom var välartad och arbetsam. Var det inte nog?

Nej! För vi förstår ju, att bakom herden, kvinnan och fadern, döljer sig Gud – han som - för att citera kyrkofadern Augustinus – *”har en sådan omsorg om var och en av oss, som frågade han blott efter honom ensam, och en sådan omsorg om alla, som vore de blott en enda”* Vi är värdefulla i Guds ögon. Det finns anledning att erinra sig det, ofta. I Salomos Vishet – en av gamla testamentets apokryfer – och de är ju i vår lutherska tradition ”goda och nyttiga” att läsa, säger bokens författare om Gud: *”Du älskar allt som finns till och avskyr ingenting av det du skapat, ty du skulle aldrig ha gett gestalt åt något du hatade”*. (Vish. 11:24). Älskade, underbart skapade och värdefulla i Guds ögon. Det är bibliska grundfakta. Även om vi kan tvivla på det ibland. Inte minst när man nyvaknad ser sig själv i spegeln på morgonen. Men det är så! Precis som det stod på den där dekalen man fäst längst ner på spegeln på personaltoaletten i Tranemo: ”Här ser du en som Jesus älskar!”. Otroligt, men sant.

Det andra ordet är: **Förlorad!**

Också det är en biblisk grundsanning. Vi som skapades – inte bara av Gud – utan också till honom – till ett liv med syfte och mening – för att leva gemenskap med

honom – i kärlek och tillit – och för att återspegla honom i tankar, ord och gärningar - vände istället honom ryggen. Det är bara att läsa i början av vår Bibel. Det dröjer inte många kapitel förrän vi kommer till berättelsen om syndafallet. Och det som fick Adam och Eva på fall, det var ju detta, att de ville *”bli som Gud”* (1 Mos 3:5) alltså kunna definiera sig själv, bestämma vad som är gott och ont, sanning och lögn, rätt och fel!

Det femtonde kapitlet hos Lukas säger samma sak, men med lika annorlunda som träffande bilder. Så vi Guds ansikte skymta fram i bilderna av herden, kvinnan och fadern, ser vi oss själva i det bortsprungna fåret, det borttappade myntet och i den stöddige pojkspolingen som med farsarvet i ränseln beger sig i väg till främmande land. Och vi ser ju hur det går! Ett får utan herde, vilse i klippöknen, har inte en särskilt hög överlevnadspotential. Ett mynt dolt i smuts och damm kan inte skina i ett brudsmücke. Och en pank yngling som sitter där bland svin och skit, med en ilsket kurrande mage, inser att till och med hans fars daglönare lever ätt bättre liv än han. Och det vårt mänskliga olycksöde lämnar inte Gud oberörd. Tvärtom! Genom syndafallet fick en Ond makt oss i ett våld. Men vi tillhör Gud! Precis som han säger genom sin profet Sakarja: *”Den som rör vid er, han rör vid min ögonsten”*. I klartext: Synd, förgängelse, död och fördömmelse – håll tasarna borta från det som är mitt!

Det är så livet utan Gud slutar! Synd är inget roligt! Inget som sätter extra guldkant på tillvaron, inget som ger oss beständig glädje, trygghet som består eller frid som varar. Tvärtom! Det är därför vi behöver frälsningen – den som Jesus kommit med. Inte alla förstår det nu. Alla förstod de inte då. Men några gjorde det, precis som det heter i inledningen till Lukas femtonde kapitel: *”Alla tullindrivare och syndare sökte sig till Jesus för att höra honom”*. Och vad fick de höra? Att de var värdelösa? Att Gud hatade dem? Att de skulle straffas för sina synder? Nej! Tvärtom. De mötte nåd, barmhärtighet, förlåtelse och villkorlös kärlek. Det är ju det som är evangelium! Du glömmet väl inte Joh. 3:16 och inte heller Joh. 3:17? *”Så älskade Gud världen att han gav den sin ende son, för att de som tror på honom inte skall gå under utan ha evigt liv. Ty Gud sände inte sin son till världen för att döma världen utan för att världen skulle räddas genom honom”*.

Och det leder oss fram till det tredje ordet: **Sökt!**

”Om en kvinna har tio silvermynt och tappar bort ett av dem, tänder hon då inte en lampa och sopar hela huset och letar överallt tills hon hittar det?” Nog kan vi se henne framför oss – om vi har lite fantasi och inlevelseförmåga - ängslig, ivrig att hitta, kanske rentav svettig och med håret på ända. Hon ger sig inte. Hon skall hitta sitt borttappade mynt. Och, säger Jesus, *det är sådan Gud är!* En härlig gudsbild, fylld av ömhet och kärlek, men också av envishet och bestämdhet! Det räcker inte med nio mynt. Jag måste ha det tionde också! Och det är ett glad budskap till

oss alla: Gud vill inte förlora mig! Jag fattas honom lika mycket som han fattas mig. Livet blir fullkomligt, endast om vi har varandra.

Kvinnan i evangeliet fick söka både länge och ihärdigt, och det med både sopkvast och lampa, innan hon fann det borttappade myntet. Och hennes ansträngningar gav resultat. Bilden av kvinnan får naturligtvis inte pressas. Gud behöver inte leta. Som om han inte visste. Han vet var vi är, precis som han visste att Adam gömde sig bland fikonlöven när han ropade: *"Var är du?"* (1 Mos 3:9).

Men orden om det enträgna sökandet visar på en Gud som vill frälsa alla, inte bara några få, en Gud som vägrar att ge sig och som försöker få oss att vända om till honom och att leva som hans barn. Genom att fylla våra hjärtan med glädje, genom samvetets röst, genom händelser i livet, genom troende människor han sänder i vår väg framförallt genom sin helige Ande och evangeliets ord kallar han oss till sig. Och för att vi inte skall bli rädda och springa och gömma oss – som Adam och Eva gjorde – kommer han till oss – som människa – i Jesu gestalt. De stränga förebråelser Adam fick höra, slipper vi. Allt är ju försonat på Jesu kors. Det är därför han ger oss, inte ett kravbrev, utan en inbjudan och säger: *"Kom till mig!"*.

Och så till sist – ordet med frågetecknet: ***Återfunnen?***

Berättelserna i Lukas 15 slutar alla i glädje. Om kvinnan läser vi att när hon hittar sitt borttappade mynt: *"samlar hon väninnor och grannkvinnor och säger: Glädd er med mig, jag har hittat myntet som jag hade förlorat"*. Kan det samma sägas om oss? Är vi återfunna? Har vi fått Guds änglar att jubla, de som *"glädder sig över en enda syndare som omvänder sig."*? Hur skall vi kunna rätta ut frågetecknet, så att det blir ett utropstecken även det?

Ja, till skillnad från fåret och myntet är vi inte utan förstånd och vilja, inte stumma, som döda ting, utan som den förlorade sonen, han som *"kom till besinning"*. Så svaret på frågan, hur frågetecknet skall bli ett utropstecken, är därför detta: När Gud får vara Gud i mitt liv och jag finner mig i att vara skapad av honom, hans älskade barn, hans ögonsten, danad så övermåttan underbart, då är jag återfunnen, då har jag hittat min plats, då har jag kommit hem, då är jag den jag en gång skall bli. Och detta är något jag ständigt måste upptäcka och i tro ta till mig. Omvändelsen är inte ett stadium, inte något man lämnar bakom sig, utan något att leva i, att vara vänd mot Gud, varje dag! Det är bara att säga: Gud! Här är jag! Amen.